

F. t. l. om ret til frihed til uddannelse

SF har tre gange tidligere fremsat beslutningsforslag om betalt frihed til uddannelse i arbejdstiden (se Folketingstidende 1981-82, forhandlingerne sp. 2324 og 4365 og tillæg A sp. 3153, Folketingstidende 1982-83, forhandlingerne sp. 8946 og 10565 og tillæg A sp. 3769, og Folketingstidende 1983-84 (2. samling), forhandlingerne sp. 2736 og 4524 og tillæg A sp. 3887). Hver gang har der været tale om forslag, som både har rummet retten til frihed og løngodtgørelse.

De foreliggende forslag er todelte. Denne form er valgt for at skabe klarhed. Samtidig bygger især forslaget om ret til frihed til uddannelse på Socialdemokratiets lovforslag L 124, fremsat den 18. januar 1985 (se Folketingstidende 1984-85, forhandlingerne sp. 6057 og 7670 og tillæg A sp. 3555). SF finder, at det socialdemokratiske forslag, der giver lønmodtagere flere frihedsrettigheder, var et udmærket forslag, hvorfor store dele uændret er indarbejdet i de foreliggende forslag.

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Det er et formål med dette lovforslag, at lønmodtagere skal kunne opnå frihed til uddannelse uafhængigt af arbejdsgiverens syn på nytten af den pågældende uddannelse. Med loven i hånden kan lønmodtagerne frigøre sig fra det forhold, at arbejdsgiverne i dag kan afgøre, i hvilket omfang og i hvilke uddannelsesforløb lønmodtagerne kan deltage.

*Til § 2**Til stk. 1*

Det må bl.a. gennem finanslovbevillinger sikres, at der er midler til løngodtgørelse på arbejdsmarkedsuddannelserne og aflønning af voksenlærlinge svarende til det omfang, som ønskes for udbygningen af den erhvervsrettede efter- og videreuddannelse for voksne. I mange tilfælde yder arbejdsgiveren løn under den ansattes deltagelse i arbejdsmarkedsuddannelserne. Denne mulighed skal fortsat bestå. Erhvervsuddannelserne og arbejdsmarkedsuddannelserne skal udbygges, så kapaciteten svarer til behovet for uddannelsespladser.

Ud over ovennævnte uddannelser vil undervisningen bl.a. kunne omfatte følgende: Deltagelse i undervisning tilrettelagt af folkelige organisationer og foreninger samt politiske og faglige organisationer, hvilken ofte vil være af kortere varighed. Desuden vil BFU (betalt frihed til uddannelse) kunne bruges til deltagelse i undervisning på daghøjskoler, forberede

delskurser, højskoler og kollektive kurser samt til studie- og erhvervskompetencegivende uddannelser, der ofte vil være af længere varighed.

På baggrund af ATP-registreringen afgrænses personkredsen, der kan omfattes af frihed til uddannelse.

Ved at bruge eksisterende ordninger vil administrationen af loven om frihed til uddannelse blive enkel.

De 5 års ATP-indbetalinger og udregning af arbejdsløshedsperioder knyttes til det tidsrum, hvori den enkelte lønmodtager har været på eller til rådighed for arbejdsmarkedet, uafhængigt af den daglige arbejdstid.

Til stk. 2

Arbejdsministeren fastsætter efter drøftelse med Landsarbejdsnævnet regler for indregning af fuldtidsforsikredes arbejdsløshedsperioder, således at arbejdsløshedsperioder indgår med samme vægt med hensyn til ret til frihed til uddannelse som tilsvarende beskæftigelsesperioder.

Til § 3

Arbejdsløses muligheder for deltagelse i undervisning i henhold til BFU-lovgivningen skal fastlægges endeligt i lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. Arbejdsløse skal kunne deltage i samme undervisning som beskæftigede, der benytter deres frihedsret med eller uden lønkomensation, uden at den arbejdsløse skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet, og samtidig med, at den arbejdsløse fortsat oppebærer sin understøttelse. Deltagelse skal fortsat betragtes som en »død« periode i forhold til tidsbestemmelsesregler i arbejdsløshedslovgivningen.

Unge, der tidligt er kommet ud på arbejdsmarkedet, vil have mulighed for at benytte tilbudet om frihed til uddannelse i ungdomsperioden, men for at undgå ulige økonomiske vilkår i forhold til unge, som modtager statens uddannelsesstøtte, skal der fastsættes en maksimal grænse på 3 år for, hvor længe en arbejdsløs kan modtage arbejdsløshedsunderstøttelse, mens vedkommende anvender uddannelsesretten.

Til § 4

Lønmodtageren retter henvendelse til arbejdsgiveren og angiver, i hvilken periode frihed til uddannelse ønskes. Denne henvendelse skal ved kortere kurser af en varighed på 5 arbejdsdage eller mindre ske se-